

organisatie van het
een reeks reglemen-
ter kerkelijke goede-
19 tot 1823 versche-
de dat de goederen
de plaatselijke ad-
vokaten bleven,
esteld werden van
de fctelijke Staats-
rd, gelijk Dr. Van
erkt, *) niet alleen
bestuur der
maar ook door 't
er der kerkelijke
aald. Intusschen is
uit van 1866 deze
enkomst van de
r der goederen van
geheven en werden
, die de Regeering
okken. Het Alge-
escht, dat in 1866
aken te regelen,
eren het eigendom
Kerken of gemeen-
de beslissing over,
den met eigen ver-
wel zich vrijwillig
nieuwe Algemeene
Maar van hoeveel
moge wezen voor
leze kerkelijke goe-
oor ons onderwerp
an in zooverre dat
zaam blijkt, dat de
en wel degelijk er-
dom der plaatse-
stelijke Kerken op
t en Kerk is nooit
de Regeering, die
en, zoals men dat
bestemd had voor
ormeerde Kerken,
k had opgehouden
in deze goederen
ag mocht geven.
et bewind der Na-
de regeering
wel de idee opge-
het recht had ook
queeren en de op-
tas te storten of ten
te doen dienen, na
Coning Willem I is
eer sprake geweest.
stelijke Kerken op
door de Regeer-
rechtelijke macht
a. Al mag trots
oogen Raad, dat
ndom der plaatse-
rechtsschool waar-
behoort, meenen,
altuons als zelfstan-
beschouwen, toch
om wel niet meen-
thans de bevoegd-
willekeur over deze
i. Van belang is
deren na 1809 ge-
ast zoowel uit deze
is uit het arrest van
it, dat deze goede-
de Reformatie toe-
tselijke gemeenten
als haar eigendom,
lijk voortvloei, dat
de kerkelijke goede-
Kantoren waren
Koning Lodewijk
gestort geworden.
ad deze goederen
naar de Geestelijke
lerd. Heeft en de
te Raad na 1809
goederen het eigen-
kerken waren, dan
te van de goederen,
oren zich bevonden
tijn geconificeerd
et eenzijdig vol-
conificeatie geen
en is gepleegd en
et tot schadevergoe-
verplicht, en ander-
maatselijke gemeen-
thans deze goede-
eren staan, als wet-
en. Als de plaatse-
chtsaanspraak kun-
in 1808 geconfi-
hebben zij ook
erkelijke goederen,
ijn. Het bezit van
alleen te danken
den Staat, en de
voegd wezen deze
en andere bestem-
van geen rechts-
op de thans uit-
illen weten, mogen
welke consequentie
eft niet alleen aan
recht om, wanneer
bedeelde artikelen
ruideren en alle
ten zonder schade-
ken te doen op-
aan de Regeering
erkelijke goederen,
neenten der Her-
zich meester te
achten een eigen
krachten het be-
reidheid bezit, kan
gerecht weer ont-

Grondwet is geplaatst. Dat dit de thans
schier algemeen heerscheende opvatting is
onder de juristen en Mr. Van Apeldoorn
in zooverre zeer sterk staat, is volkomen
juist. Prof. Buys heeft in zijn magistraal
werk over de Grondwet een heel reeks
van schrijvers over dit onderwerp aange-
haald, die dit gevoelen verdedigen *) en hij
zelf neemt evenzeer zoo besluit mogelijk
dit standpunt in. En ook de schrijvers na
hem stellen zich op het elfde standpunt,
maar zij doen dit omdat zij uitgaan van
de gedachte, dat van een recht der Her-
vormde Kerk (noch als geheel, noch wat
haar plaatselijke gemeenten betreft) op de
goederen, die door de geestelijke kantoren
beheerd worden, sprake kon wezen. Ze
meenen daarom, dat Art. 168 der Grond-
wet, wel verre van een burgerrechtelijke
verhuutsen te bevestigen of te erkennen,
slechts de gedragslijn aangeeft door Rege-
ring en Volksvertegenwoordiging ten op-
zichte van de Kerkgenootschappen te vol-
gen. *) Of gelijk Prof. Buys het scherp uit-
drukt: De Grondwet bepaalde dit, niet
omdat zij aan de Kerken een recht toe-
schrijft, maar omdat de Grondwetgever
alle verdere schikkingen zich zelf voor-
behoudt. Tegenover zijne bevoegdheid
kan de Kerk geen enkel recht stellen.
Alle aanspraken der Kerk berusten op de
Grondwet en vervallen daarmee. *)
Intusschen, al is dit het gevoelen van
de meeste juristen, toch kan men niet
zeggen, dat dit gevoelen, dat naar onze
overtuiging op een onjuiste premisse
steunt, daarom het gevoelen is van de
Regeering zelve of van het hoogste college
der rechterlijke macht.
In het belangrijke arrest van den Hoogen
Raad van 5 Mei 1848, waarin uitspraak
werd gedaan over de dagvaarding van den
Staat door den Waanschen Kerkeraad van
Amsterdam, om de vacaturepenningen uit
te betalen, was wel door den Staat beweerd,
dat uit art. 192 G. W. (nu Art. 168) geen
obligo zou zijn geboren, maar dat dit arti-
kel alleen zou geschreven zijn tot gerust-
stelling van de Kerkgenootschappen en
als een voorschrift voor de Regeering en
de wetgevende macht, zoodat daaruit geen
rechtsactie zou kunnen voortvloeien voor
de gemeente, werd dit standpunt door den
Hoogen Raad principieel verworpen. De
Hooge Raad verklaarde n. d. als Art. 192
(168) aldus zou moeten beschouwd worden,
de bepaling inderdaad niets zou betekenen,
ook niet als voorschrift voor de regeering
en wetgeving, daar dan het lot der be-
langhebbenden in de gezindheden, welke
bij het emaneren der Grondwet en vroe-
ger van hunne fondsen zijn beroofd en die
bij vroegere Grondwet bereids als nationaal
hebben zien verklaren, ten eenenmale van
den bij de Grondwet verbonden Staatzoon
zijn afhankelijk gesteld en dat alzoo
bij dit artikel een zeer ijdele en niets
betekende zoogenaamde algemeene ge-
ruststelling zou zijn gegeven, zonder ander
gevolg dan dat, wat de Regeering daaraan
in elk geval zou willen geven, hetgeen
ten eenenmale zou strijden met de uitge-
drukte woorden, dat de tractementen,
pensioenen en andere inkomsten van wel-
ken aard thans genoten door de gezin-
heden, of derzelver leeraars, aan die ge-
zindheden werden verzekerd, terwijl dergel-
ijke uitlegging tevens zou strijden niet
den aard en het doel der toezegging in
verband met het bepaalde bij de tweede
rinsede van dit artikel omtrent het facul-
tatieve van dergelijke toekenning aan
leeraars, die tot daartoe geen tractement
hebben genoten.
Ook de bewering, die door den pleiter
voor den Staat was aangevoerd, dat dergel-
ijke verzekering en toezegging gelijk zoude
staan met een belofte van staatkundige
instellingen bij de wet of anderszins te
regelen en welker instelling alsdan evenzeer
in rechten zou kunnen worden gevorderd,
verwierp de Hooge Raad op grond, dat in
die gevallen zeer zeker geen twistgeding
zou kunnen rijzen over eigendom of daar-
uit voortvloeiende rechten of over schuld-
vordering of burgerlijke rechten, waarvan
de kennisgeving bij Art. 163 G. W. bij
uitsluiting van de rechterlijke macht is op-
gedragen, maar dat veelmeer het onder-
werpelijke geval gelijk staat met dat der
art. 29, 31, 34 en 36 G. W. omtrent het
alleen uitspraak gedaan over de bedoeling
van Art. 168 der Grondwet en over de
rechten, die daaruit voortvloeiden voor de
gezindheden, maar niet over de vraag,
die hier ook niet aan de orde was, of de
Staat bevoegd was Artikel 168 te wijzigen
en of dit Artikel rustte op historische
rechten der Kerken, toch blijkt uit de
overwegingen, waarop dit vonnis rustte,
wel degelijk, dat de Hooge Raad erkende
lo, dat de gezindheden vroeger van hunne
fondsen waren beroofd, toen deze „natio-
naal" waren verklaard en zo, dat de ver-
huutsen thans tegenover deze beroofde
gezindheden aangevallen, ijdel en nietszeggend
zou wezen, wanneer de Regeering daarvan
in elk afzonderlijk geval kon afwijken. De
Hooge Raad heeft daarmede zijdelings uit-
gesproken, dat er een verband bestond
tusschen deze berooving der Kerken van
hare fondsen en de bepaling in Art. 168
der Grondwet. Het was niet maar een
voorschrift aan de Regeering en de wet-
geving, maar het was een belofte, die als
't ware door den Grondwetgever was af-
gelegd en waaraan de Regeering was ge-
bonden.
En dat de Regeering zelve ook dit stand-
punt heeft ingenomen, blijkt wel uit hetgeen
zij verklaarde bij de Grondwetsherziening van
1887. De Regeering verklaarde toen, dat
ten aanzien van de uitkeeringen in de eerste
alinea van Art. 168 G. W., men tot op ze-
kere hoogte kan spreken van verkregen

rechten en dat ten opzichte van dit onder-
alinea 2 vallende een beroep mocht wor-
den gedaan op billijkheid.
Trouwens, Jhr. Beelaerts van Blokland,
die bij deze Grondwetsherziening een voor-
stel indiende, om de verleende subsidie in
een kapitaal om te zetten, dat aan de Kerk
zou worden uitgekeerd, erkende evenzeer
het recht van de Kerken. »De Kerken,
schreef hij, hebben historische rechten en
aanspraken. De Grondwet heeft eenmaal
tengevolge van de vroegere verhouding
tusschen Kerk en Staat en na het tot zich
nemen van kerkelijke goederen een plech-
tigen waarborg aan bepaalde godsdienstige
gezindheden gegeven. Wil de Staat de
tegenwoordige geldelijke betrekking doen
ophouden, dan heeft hij uit eerbied van
het historisch recht te handelen op onbe-
krompen wijze, zóó dat zelfs de schijn van
spoliatie wordt vermeden».
*) Dr. VAN LONKHUYZEN, *Radicaal financieel
schiedkundig van Kerk en Staat* blz. 38.
*) Buys, *De Grondwet*, Dl. II, blz. 325 en v.v.
*) Mr. J. A. KANON in een verhandeling over
den aard der financiële betrekkingen tusschen Staat
en Kerkgenootschappen in het Tijdschrift voor
Nederlandsch Recht I, p. 211 en v.v.
*) t. a. p. blz. 335 en v.v.
Dr. H. H. K.
Kootwijks Scholen
In hartelijken dank ontvingen van den Heer
A. Groeneweg, Terbrugge-Hoogerberg, Van N.N.
van Kootwijks scholen f2.50 en van Kootwijks
Kerk en Pastorie f2.50.
Waarvoor zooveel geld voor Kootwijks pastorie
ontbreekt, hoop ik velen mij op deze wijze hunne
bijdragen zullen doen toekomen.
Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.
Arnhem, Velperweg 88.
Voor Kinderen.
UIT HET OOSTEN.
VI.
De Vijgeboom.
»Waar zijn nu uw twijgen,
Wier keure van vijgen
Eens iafenis bood?»
Zoo wordt gezegd in het schoone lied, »de
boomen Kanaans», dat vele lezers wel zullen
kennen. Het antwoord op de vraag moet, helaas,
luiden: verdwenen!
Maar zoo was het vroeger in Israels land niet.
Toen was het boomrijk en daartoe droegen
het allermeest de vijgeboomen veel bij. Wijn-
stok en vijgeboom worden als 't ware saamge-
voegd in de Schrift.
Als er gesproken wordt van een tijd, waarin
vrede, rust en welvaart heersten, dan heet het:
»Een ieder zat onder zijn wijnstok en vijge-
boom».
De vijgeboomen groeiden in het Joodsche
land overal. Men trof ze in het wild aan, maar
ook werden zij gekweekt en gaven sieraad en
schaduw aan de wegen en stroomten langs welke
zij geplant waren. In een warm land waar het
maar op bepaalde tijden regende, was het van
groot belang dat de boomen stonden in water-
rijke streken. Dat leert ons ook recht verstaan
de vergelijking van den vrome met zulk een
boom, zoals die gevonden wordt in Ps. 1 vs. 2:
Want hij zal zijn gelijk een frische boom,
In vetten grond geplant bij eenen stroom,
Die op zijn tijd met vruchten is beladen.
En sterflijk pronkt met overwelkte bladen;
Hij groeit zelfs op in ramp en tegenspoed;
Het gaat hem wel; 't gelukt hem, wat hij doet.
De vijgeboom was niet alleen nuttig maar
sieraad ook het land. Hij kon twintig voet hoog
worden, zij bij goede kweeking wel drie. Daarbij
had hij vele takken en twijgen met mooie, groene
groene bladeren, die een verkwikkende schaduw
gaven.
De vrucht zelf was zeer gezocht, en gelukkig
gemakkelijk te verkrijgen. Wij hier in Nederland
zien de vijgen zelden anders dan ingelegd in
suiker. Zoo worden zij in het verre Oosten
toebereid, en van daar naar Oost en West ver-
zonden. Ze zien geel-bruin wijl het frische sap
verdroogd is.
Zulke gedroogde vijgen waren ook in Kanaän
niet onbekend, en dienden tot voedsel. Men
noemde de saamgepakte vruchten »klompen
vijgen», een benaming die de lezers zeker wel
kennen.
De vijg, zooda hij van den boom geplukt
wordt, ziet groen en is zoo groot als een peer.
Versch getogen is de vrucht heel sappig en
natuurlijk minder zoet dan de ingelegde, maar
werd toch veel gebruikt. Zulke verse vijgen
komen bij ons alleen in de broekkassen voor.
Ons land is te koud en heeft te weinig zon om
vijgen te doen rijpen. Dat kan alleen in warmer
streken zoals de landen rondom de Middelland-
sche Zee.
Nu heb ik wel eens iemand hooren zeggen:
»Ik begrijp niet, dat men in het Oosten zoo op
vijgen gesteld was, want het zijn toch waterige,
flauwe vruchten en niet bijzonder zoet ook».
Doch wie zoo spreekt, vergeet, dat er wel eenig
onderscheid is tusschen de verse vijg uit onze
broekkassen en de Oosterse die in de warme,
vrije lucht rijpt. Maar daar komt nog iets bij.
Wij Nederlanders hebben in den regel geen
gebrek aan water, ja soms te veel er van. In
het Oosten is het juist andersom. In de Schrift
lezen we dikwijls van droogte in het land, en
wordt overvloed van water als een groot zegen
beschouwd. In zulk een land, zijn nu sapijke
vruchten hoog te schatten. Zij voorzien in de
behoefte als er geen water is om te drinken, en
geven verkoeling, iafenis en verkwikking, terwijl
zij den dorst stillen.
Zulke vorstrijke vruchten groeien hier niet en
zouden ook onnoodig zijn. De wijsheid des
Heeren heeft ze gegeven, waar zij tot zegen
kunnen wezen. En dat is niet gering.
In mijn jongen tijd kwam ik eens bij iemand,
die juist een groote watermolen ten geschenke
ontvangen had uit de Levant. Dat zijn de landen
rondom den Grieksch Archipel. Wij gingen toen
de vrucht, een reusachtig groot, in den kelder
halen. Twee man waren noodig om haar te
dragen. Toen het vruchtje aan de koffijstafel
werd opengemaakt kwamen er verscheiden
kanalen water uit. Ik meen vijf. Ook was er
veel sappig vruchtvleesch. Toch moesten allen
erkennen, dat het water uit onze waterleiding

frischer en koeler was, en dat een sappige
Hollandsche peer ons beter smaakte dan een
Grieksch watermolen. Maar wij begrepen ook
wel een zegen sulke vruchten zijn in een dor,
heet en waterloos land.
De vijg werd dan ook veel als voedsel ge-
bruikt, en dat kon, wijl de vijgeboom wel drie-
maal in het jaar vruchten droeg, den eersten keer
in Juni, dan had men de beste vijgen; de latere
waren minder van gehalte. Natuurlijk waren er
wel smakelijker spijzen, doch wie behoefte had
kon althans gemakkelijk in zijn nood voorzien.
Maar niet alleen tot spijze diende de vijg, ook
tot geneesmiddel gelijk ook nog thans bij ons.
De lezer kent zeker wel uit den Bijbel het ver-
haal, dat ons spreekt van het gebruik van vijgen
ter geneesing. Zoo iets kwam meer voor. De
vrucht van den wijnstok, de wijn, diende ter
geneesing van wonden; de olijf leverde kostelijke
olie die ook door de geneesmeesters bij de
zieken werd aangewend. 't Is haast onnoodig nog
te zeggen, waar in de Schrift van olie en wijn
wordt gesproken bij heeling van wonden.
Zoo was dan de vijg een vrucht die in geheel
Palestina gevonden werd, en daar overal zeer
gezoekt was. Geen wonder dus, dat in de Schrift
zoo vaak van vijgeboomen of van hun vrucht
gesproken wordt. Reeds op de eerste bladzijden
van het eerste boek des Bijbels komt de vijg
voor. Helaas die eerste vermelding is tegelijk
een droeve herinnering aan de eerste zonde
onter eerste voorouders Adam en Eva. Na de
overtreding van des Heeren gebod maakten zij
zich schorten van vijgebladeren, die daartoe
niet geschikt waren, om hun naaktheid te
dekken. Vandaar dat wij nog soms voorwendsels
of ontschuldigingen vijgebladeren noemen.
Wij zagen reeds vroeger, hoe de verspieters
door Jozua uitgezonden naar Kanaän bij hun
terugkeer van daar ook vruchten meebrechten.
Tot deze behoorden ook de vijgen als bewijs
van wat het land opbracht.
Heel den Bijbel door wordt van de vijg nu
en dan gesproken, soms zinnebeeldig, soms naar
werkelijkheid. Telkens blijkt, hoe groot de hoe-
veelheid van vijgen er moet geweest zijn.
In de laatste tijden van zijn verblijf in het
Zuiden van Kanaän, kort vóór hij koning werd
te Hebron, was David bekend geworden met
een rijken verbouder, Nabal geheeten, wiens
kudden hij beschermde. Toen nu Nabal eens
een feest gaf, beloofde hij David met grooten
ondank door te weigeren hem ook maar eenig
deel in het feestmaal te geven. Maar de gevol-
gen bleven niet uit.
HOOGENBIJK.
Buitenland.
Frankrijk. Geen toenadering tot
de Duitschers.
Het Duitsche comité van den wereldbond
voor vriendschapsarbeid der kerken, ontving
van het wereldcomité na den oorlog een uit-
nodiging om de vergadering te Oud-Wassenaar
bij den Haag bij te wonen, waarbij aan de
Duitschers geen enkele voorwaarde werd gesteld.
Duitschers hebben den wereldbond in de eerste
dagen van Augustus van 1914 te Constant mede
opgericht en in Augustus 1915 afgevaardigden
naar Bern gezonden tot bespreking van practi-
sche vraagstukken, als de zorg voor gevangene-
nen.
Te Bern waren allen die deel uitmaakten van
den bond tegenwoordig, ook Engelschen en de
toen nog neutrale Amerikanen, maar geen
Franschen. In Frankrijk en België waren siem-
men opgegaan dat men Duitschers niet zonder
beding aan de conferentie te Oud-Wassenaar
zou laten deelnemen, ofschoon het Amerikaan-
sche, *Federal Council Bulletin* medegedeeld had,
dat het Franse en Belgische Comité tot »het
zenden van afgevaardigden naar die vergadering
besloten had, al was het bekend dat ook Duit-
sche vertegenwoordigers aanwezig zouden zijn».
Volgens de *Semaine Religieuse* heeft er in
Nov. 11. te Lyon een algemeene vergadering
plaats gehad van het Franse protestantisme,
waarbij het bijwonen van vergaderingen tot
heerst van den broederband na den oorlog,
waar ook Duitschers tegenwoordig zijn, wordt
afgekeurd, tenzij dezen berouw toonen en goed
willen maken wat verdorven werd. In dien
geest werd een motie van de heeren Elie
Gonnelle en Raoul Allier aangenomen.
In een artikel van 17 Dec. over dit onder-
werp uit *Evangelie et Liberté* het te Lyon
genomen besluit als volgt samen: »De houding
die de algemeene vergadering van het Franse
protestantisme tegenover de pogingen tot ver-
zoening met de Duitse kerken aangenomen
heeft, bewijst ten duidelijkste, dat het Franse
protestantisme van geen toenadering wil weten
en ook de Duitschers niet wil toelaten tot het
hoeden van conferenties, voordat de Duitse
Christenen berouw toonen en bereid zijn te
herstellen wat bedorven werd».
Dere houding bedroeft ons. Als men meent
dat de Duitse Christenheid onboetvaardig
is, laat men dan juist met hen saamkomen om
hen tot datgene te brengen, wat men van hen
verlangt. Het best zou zijn, als de Franse
Protestanten zelf met belijdenis van schuld
voorgingen. Saan alle Kerken niet mede schuld-
dig aan den wereldbrand? Hebben de apostelen
geleerd dat Petrus eerst schuldbelijdenis zou
doen over zijn verloochening, eer hij weer tot
hun kring werd toegelaten?
N.-Amerika. Een aanslag op de con-
scientie.
N.-Amerika is het klassieke land van de
vrijheid! Zoo werd er door velen over gedacht,
die in Nederland in de voorgaande eeuw ver-
volgd werden om den wille van hunne belijdenis
en die daarom een toevluchtsoord zochten in
de nieuwe wereld. In Amerika zelf is men
tot in den laatste tijd zoo overtuigd, dat daar
te lande de hoogste vrijheid genoten werd, dat
men ten oorlog ging om de oude wereld met
dezelfde vrijheid te zegenen. De leening die dit
oorlogvoeren mogelijk moest maken, werd dan
ook de »vrijheidsleening» betiteld. De Evan-
gelist Billy Sunday besloot zelfs om zijn evan-
gelisatiearbeid een tijd lang te staken, om te
arbeiten voor het welzijn van de »vrijheids-
leening». Althans hij heeft dit aan de regering
aangeboden.
Maar er wordt in Amerika een actie op touw
gezet om de vrijheid op eerlijke manier te
belemmeren. Terwijl in Nederland de school-
strijd tot resultaat verkreeg, dat de bijzondere
scholen gelijk gesteld werden met de overheids-
school, was de bijdragen uit de publieke kas be-
trof, zoo heeft men het er in den staat Michigan op
gezet om het bijzonder onderwijs te vernietigen.
In het oosten van dien staat vindt men
Wayne county. De voornaamste plaats in dat
gewest is een vereeniging, welke zich Wayne

County Civic Association noemt. De (Amerikaan-
sche) *Wachter* schrijft hierover:
»En wat heeft de Wayne County Civic Asso-
ciation nu gedaan?
Volgens de staatswet van Michigan kan ieder
die wil een amendement voorstellen op de Con-
stituatie van den staat Michigan. En indien hij
een voldoende aantal handteekeningen kan ver-
krijgen op zijn petitie of verzoekschrift, dan
moet zulk een voorgesteld amendement aan de
volksstemming onderworpen worden.
Welnu, de Wayne County Civic Association
stelt voor dat er aan de Constitutie van den
staat Michigan een amendement zal worden
toegevoegd, 't welk in 't kort hierop neerkomt
dat alle kinderen in den staat Michigan verplicht
zullen zijn om tot hun 16de jaar naar de
publieke school te gaan.
Ieder, de eenvoudigheid, kan direct inzien dat
aanneming van dit amendement gelijk staat met
de vernietiging van al onze Christelijke lagere
scholen in Michigan.
Doch daar zou het niet eens bij blijven.
Volgens de staatswet van Michigan moeten
thans alle kinderen tot hun 16de jaar naar
school gaan.
Doch de kinderen zijn op hun 12de, 18e,
minstens op hun 14de jaar reeds door de lagere
school. Allen moeten dus nog twee jaar, we-
zullen nu maar eens zeggen, naar de High
School. Zij die op hun 12de jaar door de
lagere school komen, moeten zelfs de geheele
High School afloopen.
Het amendement komt dus hierop neer, dat
het zich niet bepaalt tot de bijzondere lagere
school, maar het strekt zich ook uit, tenminste
tot op zekere hoogte, tot alle bijzondere scholen
voor middelbaar onderwijs; d. w. z. ook tot
alle bijzondere High Schools, Academies,
Preparatory Departments van College's of hoe
men deze scholen voor middelbaar onderwijs ook
noemen wil. Wordt dit amendement aangenomen,
geen enkel kind in Michigan zou voordat het
zijn 16de levensjaar voltooid heeft eenige soort
van bijzondere school voor middelbaar onder-
wijs mogen bezoeken. In andere woorden, niet
alleen onze Christelijke lagere scholen zijn daar
mee gemeed, maar ook onze Christelijke High
School te Grand Rapids en het Seminary pre-
paratory department aan Calvin College. Doch
hetzelfde geldt natuurlijk ook van alle prepa-
ratory departments, van alle andere kerkelijke
Colleges en van alle private Academies.
En nu is er geen kwestie van of het amen-
dement zal aan de volksstemming onderworpen
worden.
Reeds een en andermaal heeft de Wayne
County Civic Association het geprobeerd. Maar
tot dusverre schortte er telkens iets aan de
wettigheid der petitie.
Ditmaal is er echter geen twijfel aan of de
zaak gaat door. Op de petitie staan een vol-
doende aantal van bona fide, dat is van geldige,
handteekeningen. De petitie is reeds ingeleverd
bij den secretaris van staat in Lansing. En dit
najaar, op den 1den November van dit jaar,
zal er in den staat Michigan over dit voorge-
stelde amendement moeten worden gestemd.
Er is dus in den staat Michigan een school-
strijd op handen.
We staan aan het begin van een strijd, waarbij
het bestaan zelf van al onze scholen voor beide
Christelijk lager en middelbaar onderwijs op
het spel staat.
Stemt straks in November een meerderheid
voor dit amendement, wordt dit amendement
aangenomen, dan is het met onze Christelijke
scholen in Michigan gedaan.
Dan worden onze Christen-ouders beroofd
van het recht om hunne kinderen op te voeden
overeenkomstig hunne doopsbelofte en de innigste
begeerte van hun hart.
Gedaan is het dan in onzen goeden staat Michi-
gan met de vrijheid van geweten en godsdienst.
Wanneer eenmaal onze godsdienstige vrijheid
op schoolterrein met voeten is getreden, is er
geen enkele logische reden denkbaar waarom
ook straks niet onze godsdienstige vrijheid zal
worden aangerand op kerkelijk gebied».
Het is te begrijpen dat onze Gereformeerde
en Chr. Gereformeerde broeders in Amerika
onder dit alles niet sijn zitten. Zij hebben een
grote beweging op touw gezet om deze voor-
genomen, bij uitstek scherpe resolutie te keeren.
Dat ook de Roomschen en allen die nog op
Chr. religie prijs stellen, daarin hun bond-
genooten zijn, spreekt van zelf. Het blijkt al
meer, dat de beginselen van het Bolsjewisme
ingang vinden. Volgens deze is de Christelijke
religie de vijand die moet bestreden worden.
Voor het Kremlin te Moskou, het oude paleis
der Caaren, waar thans Lenin troont, is in
kolossale letters het opschrift uitgehouwen:
»Godsdienst is opium voor het volk». De
namen van de Civic Association in Michigan
zijn van hetzelfde oordeel. Mocht het gelukken
hun toelag te verstijfelen!

Gemengd Nieuws.

Voor de verzuimde kinderen in de Balten. De predi-
kant Igenstein uit Düsseldorf deed in de Duitse
bladen een oproeping voor wezen uit de Baltische
provincien. Nadat de Duitse troepen Baltenland
hadden verlaten, kwamen de Bolsjewiki en woeden
over de achtergebleven Duitchers als beesten.
Velen werden vermoord. Anderen naar het bin-
nenland van Rusland weggeleerd. Hunne kin-
deren, in een gelukkig thuis geboren, zijn verlaten.
Het zijn voor het grootste deel kinderen uit am-
btenaars en predikantsgezinnen, of voortgevoerd
uit den geleerden en adelijken stand. Bij 3 kin-
deren van predikant H., 13, 12 en 7 jaar oud. Met
zes andere predikanten was de vader in de gevang-
enis, tot de Baltische landweer tot bevrijding der
gevangenen oprukte. Vóór dat de bevrijders aan-
gekomen waren, hadden de Bolsjewiki de zeven
predikanten doodgeschoten. Zes kinderen van N.,
gegeerd man; de vader werd door de Bolsjewiki
doodgeschoten, de moeder weggeleerd. Vier kin-
deren van den dagbladredacteur H., de vader
kwam gedurende de heerschappij der Bolsjewiki
om, de moeder is, zonder van geldmiddelen voor-
zien te zijn, gevlucht. Twee kinderen van den pre-
dikant B., 13 en 14 jaar oud, beide ouders leven
nog, maar zij zijn zonder enig middel van bestaan.
Twee kinderen van C., 11 en 14 jaar oud; de
vader was ambtenaar van de stad Riga, de moeder
is, zonder van geld voorzien te zijn, gevlucht. Twee
kinderen van S., 11 en 9 jaar oud, de ouders wer-
den door de Bolsjewiki vermoord. Een zoon van
den predikant Sch., de vader werd door de Bols-
jewiki doodgeschoten; de moeder in het binnen-
land van Rusland. De twee voogden, eveneens
predikanten, zijn door de revolutionairen doodge-
schoten. Wie wat voor deze kinderen offereën wil,
kan zijn gaven zenden aan pastor Igenstein te Dus-
seldorf, van der Werfstraat 2.
De Bijbel en de Agyness. De heer James Contie,
een bekend Engelsch geneesheer en specialiteit in
tropische geneeskunde, hield een redevoering waarin
gewaagd werd van hetgeen de gezondheidsleer te
danken heeft aan de wetten van Mozes. Hij merkte
daarbij het volgende op:
»Zes en twintig jaar geleden, toen ik doctor was
te Hongkong, was er een liegswellen-epidemie

Vele doctoren zochten naar de oorzaak van deze
plaag. Een predikant kwam tot hem en noodigde
hem uit 1 Sam. 6:4-6 te lezen, waarin beschreven
is hoe vijf gouden spenen en drie gouden muizen
(ratten) geofferd werden aan den God van Israël. »Dat
is de oorzaak van de plaag, die ratten», sprak de
predikant, en op deze aanwijzing gingen de medi-
sche autoriteiten aan het werk. De tropische ge-
neeskunde kwam eerst 20 jaar geleden te hulp,
maar als wij onze Bijbel geraadpleegd hadden
zouden wij er al lang te voren alles van geweten
hebben. De wetenschappelijke onderzoekers dezer
dagen, met hunne microscopen en handboeken,
moeten den ouden wetgever gelijk geven. Tot
hertoe hebben wij geacht, de ziekte te genezen
inplaats, gelijk Mozes deed, die te voorkomen».
Een nieuwe Messias? In de *Boyer. Staatsanzeiger*
No. 8 richt zich een nieuwe Messias, die zich
Häusler noemt en in Bönningheim (Württemberg)
woont, tot de »menscheid» en noodigt allen uit,
die in hem zien Hem »die komen zou», op 27 Jan.
te 6½ ure in de feestzaal der Liederhall te Stutt-
gart, aan zijn roeten te gaan aatten. Hij zegt: »Ik
breng u geen religie, ik breng u alleen datgene,
wat ik zelf ben. Ik ben de waarheid en de daad
en de weg, het leven en de opstanding en de nieuwe
tijd. Ik ben ook de alpha en de omega, het begin
en het einde», enz.
Is het Godalastering die in deze woorden uitge-
sproken wordt? Of zijn zij een openbaring van
geesteskrankheid?
De entree voor de Messiasvoordracht kostte 2, 10,
30, 50 Mark; dat is nu niet bepaald goedkoop.
Maar als het doel van het optreden van Häusler
niet is om het heilige te spotten, dan zal hij
nog wel volgers vinden. Ook in Nederland zijn er
gewest die in een vrouw den anderen trooster
geven hebben, en wellicht nog zien, die door den
Heere Jezus gezonden werd om Zijn plaats op
aarde in te nemen. In Duitsland, dat zulk een
vreescijkel tijd doorkleeft, staan de menschen meer
dan vroeger bloot aan geestelijke overspanning.
WINCKEL.
Officiële Berichten.
Vrije Universiteit.
Men schrijft ons:
De Vereeniging heeft in de vorige week een
goede week gehad.
Het aantal Hoogleeraren werd met een vermeer-
derd. Het »gezin» werd grooter en het behoefte niet
veel woorden om duidelijk te maken, dat de
financiële zorgen daardoor vermeerderden.
Toch worden deze zorgen met blijdschap ge-
dragen. De Vereeniging is er voor de Universi-
teit en het is nog beter dat er gebruik is aan
geld, dan aan hoogleeraren.
Gelukkig behoort over vermeerdering van
inkomsten niet geklaagd.
De contributen nemen nog steeds toe.
Evenwel men bedenke toch, dat zelfs bij een
voortgang van f100 per week, het tekort van
1919 nog niet is gedekt, zoodat de uitgaven
voor den nieuwen hoogleeraar nog niet zijn
gevonden.
Gelukkig zijn er nog broeders die behalve
hunne contributie nog door extra bijdragen de
inkomsten verhoogen.
Eerst werd een dankoffert ontvangen van
f1000 van een broeder die zijn 25-jarig huwelijks-
feest vierde, en door Ds J. D. v. d. Munick
te Leeuwarden werd f100 bezorgd van een
beweldijde echtgenoot. De dankofferten zijn dus
nog niet afgeschikt.
Te meer worden zulke gaven gewaardeerd,
wanneer het van zulke broeders komt die ge-
regeld hunne contributie-verplichting tegenover
de Vereeniging getrouw nakomen.
Eerstgenoemde broeder toch is van 1895 af
lid, heeft zondra de Medische faculteit haren
arbeid begon, zijne bijdragen daarvoor verhoogd
en bleef ook bij de laatste verhoging niet achter.
Zoo ook kan er in den volsten zin des woords
sprake zijn van een dankfeest.
Wanneer de verplichte bijdragen zijn betaald,
dan komen de vrijwillige giften aan de hand.
En het behoort geen betoog, dat zulke giften
met grooten dank worden aanvaard.
Vrijwillige giften. Aan allen die hun blijd-
schap willen betoonen wordt een schoone ge-
legenheid geboden.
De regeringscommissie voor de aanstaande
jaarvergadering geeft een uitstekend middel aan
de hand.
Zij toch heeft een circulaire gezonden aan
alle kerken om een collecte te houden voor de
aanstaande jaarvergadering, en de som der
collecten op dien dag ter hand te stellen aan
H.H. Directeuren.
Dat men dit jaar rich niet, als voorheen,
alleen tot de kerken in de provincie waar de samen-
komst gehouden wordt, gericht heeft, maar tot
alle kerken dit verzoek richt, heeft een goede
reden.
In 1920 zal de 40ste jaarvergadering ge-
houden worden en daarom meende de regerings-
commissie, dat het geheele land in staat moest
worden gesteld om een bijk van belangstelling
te geven.
Moge de feestgave zoo groot zijn, dat het tek-
ort dat nu wordt verwacht, in een, zij het dan
klein, hatig saldo wordt omgezet.
De Raad der Gereform. Kerk te Helder doet
mededeeling van het volgend schrijven, door
hem aan de Gener. Syn. gericht, in de hoop,
dat tal van Kerkeraden zich met hetzelfde ver-
zoek tot de in Leeuwarden te houden Synode
zullen wenden.
Aan de Gener. Syn. van de Geref.
Kerken in Nederland.
Weleerw. en Eerw. Broeders,
De Raad van de Gereformeerde Kerk te Helder,
overwegende, dat de tegenwoordige regeling
naar art. 13 Utt. K.O. zijns intiens is:
a. onbillijk, wijl alleen de Kerk, aan welke
de Dien. des Woords verbonden was bij zijn
emeritering, aansprakelijk gesteld wordt voor
de verzorging van zijn nooddruft, alsmede die
van de weduwen en wezen.
b. niet in 't belang van de Dienaren des W.
zelve met hun weduwen en wezen, dewijl de
in deze dure tijden toch zoozeer noodige jver-
hooging der pensioenen, enz. niet afdoende
kan worden verstrekt, zonder dat daardoor de
last, die nu reeds op tal van Kerken drukt,
dan nog aanmerkelijk verzwaaard zou worden,
c. niet bevorderlijk aan het geestelijk welzijn
der Kerken, dewijl zij oorzaak is, dat menige
Kerk bezwaar maakt tegen het beroepen van
een Dienaar des Woords, die den leeftijd van
ongev. 50 jaar heeft bereikt,
verzoekt de Gen. Syn. een regeling te treffen
in dezen geest, dat het benodigde bedrag telken
jare van de Partic. Synodes, classes en kerken
wordt gevraagd volgens een billijk quotum,
tengevolge waarvan de lasten en over de ver-
schillende kerken en over de opeenvolgende
jaren gelijkmatig verdeeld zouden worden.
Met toebijding van de leiding des Heiligen
Geestes in uw gewichtigen arbeid.
Namens de Kerken voorn.
(w.g.) B. VAN DER WERFF, practicus.
(w.g.) R. JONGKER, Scriba.